Vapaa Sivistystyö ry
FRITT BILDNINGSARBETE RF
FINNISH ADULT EDUCATION ASSOCIATION

Eduskunnan Sivistysvaliokunta

VAPAA SIVISTYSTYÖ RY:N LAUSUNTO 5.5.2025:
VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026—2029.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus sopi puoliväliriihessään 22-23.4.2025 vuosien 2026–2029 julkisen talouden suunnitelmasta haastavassa talous- ja maailmantilanteessa. Vapaa Sivistystyö ry (tässä: VST ry) ottaa lausunnossaan kantaa seuraaviin asioihin:

VST ry pitää vapaan sivistystyön rahoituksen perustan säilyminen elinvoimaisena tärkeänä myös puoliväliriihen jälkeen

Sivistys, koulutus ja elinikäinen oppiminen on nähtävä kannattavana investointina tulevaisuuteen koko väestön osalta. Puoliväliriihessä toteutettiin OKM:n hallinnonalalle 65 milj. euron sopeutukset, jotka kohdentuvat korkeakoulutukseen, rakentamisen investointiavustuksiin , aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korotuksiin sekä jatkuvan oppimisen erillisavustukseen. Selonteossa julkisen talouden suunnitelmaksi ei juuri oteta kantaa aikuisten oppimismahdollisuuksiin – tässä sivistystyöllä on selkeä missio toimia suurimpana elinikäisen oppimisen edistäjänä koko väestölle, ml. maahanmuuttajat.

Valtionavustukset ovat vapaan sivistystyön järjestökentässä merkittävä elinvoimatekijä, joka heijastuu koko toimialaan.
Edelleen kohdentamatta jääneitä valtionavustussäästöjä ei pitäisi kohdentaa vapaan sivistystyön järjestöjen rahoituksen alentamiseen. VST ry esittää, että selontekoon kirjatut myöhemmin päätettäväksi esitetyt säästöt opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alalle jätetään toteuttamatta. Järjestöjen rooli korostuu edunvalvonta- ja palvelutehtävien ohella myös oppilaitosten osaamisen edistäjinä tilanteessa, jossa henkilöstön täydennyskoulutusrahat OPH:n kautta on kokonaan leikattu pois.

Vapaa sivistystyö on mukana talkoissa nostamassa korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuutta osana kasvutoimia

Vapaan sivistystyön laajalla kentällä tarjotaan avoimen yliopiston kursseja nuorille aikuisille, tarjoamalla myös korkeasti koulutetuille esimerkiksi räätälöityä kielikoulutusta. Puoliväliriihen kasvutoimissa linjataan: ”Suomen talouskasvun ja kilpailukyvyn varmistamiseksi nostetaan korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuutta kohti 50 prosenttia ikäluokasta hallitusohjelman mukaisesti. / Toteutetaan ilman korkeakoulupaikkaa jääneille, toisen asteen koulutuksesta valmistuneille, maksuton 30 opintopisteen opintoseteli avoimeen yliopistoon tai avoimeen ammattikorkeakouluun. Mahdollistetaan korkeakoulututkinnon suorittaminen avoimessa yliopistossa ja avoimessa ammattikorkeakoulussa.”

Helsingissä 5.5.2025 Björn Wallén, VST ry:n puheenjohtaja